

Fridaskolorna AB
Org.nr. 556451-5988
info@fridaskolan.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn under första verksamhetsåret i
Fridagymnasiet i Mölnlycke i Hälaryda kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fridaskolorna AB att **senast den 4 februari 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Fridaskolorna AB:s verksamhet vid Fridagymnasiet i Mölnlycke inte uppfyller författningskraven avseende att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten finns en elevhälsa som arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn ska i det arbetet se till att samtliga professioner inom elevhälsan deltar i planeringen av vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som ska genomföras under året av respektive profession samt att samtliga professioner ges möjlighet att bidra med sin syn och kunskap i de insatser som ska genomföras vid skolenheten (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Fridaskolorna AB:s verksamhet vid Fridagymnasiet i Mölnlycke inte uppfyller författningskraven avseende att det på gymnasieskolenheten finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att det finns tillgång till ett skolbibliotek som kan användas för att stödja eleverna i deras lärande och utveckling (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar).

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens förstagångstillsyn tar sin utgångspunkt från olika områden som Skolinspektionen definierat utifrån författningarnas krav. De områden som granskats är: *Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Bedömning och betygssättning, Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, Grundläggande förutsättningar för skolenheten, Förutsättningar för utbildningen, Styrning och utveckling av utbildningen samt Prövning av ekonomiska förutsättningar.*

Skolinspektionens tillsyn visar på brister i verksamheten vid Fridagymnasiet Mölnlycke som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Tillsynen visar brister i elevhälsans arbete och i skolenhetens tillgång till skolbibliotek. Personalen och rektorn vid skolenheten berättar om brister i planering och genomförande av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom elevhälsan. Vid besök på skolenheten samt vid samtliga intervjuer framkommer att det saknas tillgång till ett skolbibliotek på skolenheten. Därigenom har eleverna gått miste om viktiga förutsättningar för utveckling och lärande vid Fridagymnasiet Mölnlycke.

Motivering till föreläggande

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens elevhälsa inte arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan på skolenheten arbetar uteslutande med åtgärdande insatser på individnivå utifrån konstaterade behov. Det åtgärdande arbete som de enskilda professionerna i elevhälsan bedriver är främst utifrån uppkomna behov i elevärenden medan det förebyggande och hälsofrämjande arbetet saknas helt på skolenheten. Visserligen har man på skolenheten genomfört tre temaveckor, så kallade kunskapsområdesveckor, men dessa planerades och genomfördes under ansvar av lärarna på skolenheten. I ett förebyggande och hälsofrämjande arbete är det av vikt att

samtliga professioner inom elevhälsan deltar i planeringen av vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som ska genomföras under året, så att samtliga professioner får möjlighet att bidra med sin syn och kunskap i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolenheten. En konsekvens av att ett förebyggande och hälsofrämjande arbete saknas är att det innebär en risk att elever vid Fridagymnasiet inte får det stöd i sin utbildning som de har rätt till för att utvecklas så långt som möjligt. Skolenhetens elevhälsa arbetar inte som en samlad resurs främst förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med författningarnas krav. Detta bedömer Skolinspektionen är en brist som måste åtgärdas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasiet finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoseas (2 kap. 25 § skollagen).

I förarbetena till skollagen betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, jämställdhet och sex och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena till skollagen anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop. 2009/10:165, s. 276-277).

Skolinspektionens utredning

I intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att skolenhetens elevhälsa består av specialpedagog, kurator, skolsköterska. Utöver det finns tillgång till skolpsykolog och skolläkare vid behov i huvudmannens organisation. Rektorn uppger att skolenheten har en specialpedagog anställd på 10 procent. När det gäller övriga kompetenser som ska finnas i elevhälsan har skolenheten tillgång till en kurator som arbetar en dag i veckan på skolenheten, det vill säga 20 procent. Skolenheten har även en skolsköterska på 10 procent, som är på skolan varannan tisdag. Det finns även en skolpsykolog kopplad till skolenheten. Representanterna för elevhälsan beskriver att psykologen deltar på elevhälsoteamets möten ibland samt även gör basutredningar. Skolläkare finns att tillgå för skolenhetens elever de fyra gånger per läsår som hen besöker huvudmannens närliggande grundskola enligt skolsköterskan.

I intervjuer med lärare, elevhälsoteamet och rektorn framkommer att elevhälsans arbete främst består av åtgärdande insatser på individnivå. Representanter för elevhälsan säger att de till största delen arbetat med elevärenden och att lära känna eleverna under

hela läsåret 2020/21. Vidare beskriver representanterna att de som elevhälsoteam inte samarbetar med lärare och mentorer, utan att de i sina olika roller vid behov samarbetar enskilt med mentorer och lärare kring enskilda elever. Enligt rektorn har några av representanterna från elevhälsan varit delaktiga i arbetet med uppstarten av skolenheten i augusti 2020. Representanterna för elevhälsan uppger att elevhälsan inte fått något särskilt uppdrag av skolledningen vad gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolenheten. Det framkommer i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att skolenheten har haft tre så kallade kunskapsområdesveckor med olika teman under läsåret. "Start-up" som behandlade trivselregler, att lära-känna varandra och "Vem styr dig?" som behandlade källkritik ur ett globalt perspektiv samt "Mer än hjärna" som handlade om sömn och mående. Vidare beskriver rektorn att kunskapsområdena är ämnesöverskridande som till exempel svenska och samhällskunskap, idrott och hälsa och naturkunskap där kunskapskraven sammanfaller samt att skolenheten samverkar med Fridagymnasiet Vänersborg vid kunskapsområdesveckor. Elevhälsan beskriver att de inte varit delaktiga i planering och genomförande av dessa kunskapsområden som elevhälsoteam utan att elevhälsan har haft som syfte att lära känna lärarna och hur de arbetar då representanter från elevhälsan har deltagit. En representant förklarar att hen bjöd in sig själv under kunskapsområdesveckan som handlade om sömn och mående. Representanter för elevhälsan berättar att kuratorn har enskilda samtal med eleverna och att skolsköterskan genomfört hälsoenkäter. Kuratorn har varit delaktig i ett arbete kring "Maskrosbarn" och genomfört gruppsamtal i en klass. Arbetet med "Maskrosbarn" och gruppsamtal har genomförts i en klass och utifrån inriktningen på samhällsvetenskapliga programmet med inriktning beteendevetenskap.

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att under perioden augusti-december 2020 och från mars 2021 och framåt har det inte funnits någon specialpedagog i tjänst på skolenheten Fridagymnasiet Mölnlycke. Eleverna beskriver att de aldrig sett eller hört talas om specialpedagogen på skolenheten, däremot känner de till kuratorn, skolsköterskan och studie- och yrkesvägledaren och vet hur de kommer i kontakt med dessa. Vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan förklarar specialpedagogen att hen är anställd 100 procent hos huvudmannen och fördelar sin tid på tre enheter, varav 80 procent på en förskolenhet, 10 procent på en grundskolenhet och 10 procent på Fridagymnasiet Mölnlycke. Specialpedagogen berättar vidare under januari och februari 2021 har hen deltagit i elevhälsans åtgärdande arbete. Från mars 2021 och framåt har hen inte varit tjänst och därmed inte deltagit i elevhälsoteamet. Detta bekräftas av lärare och rektorn. Specialpedagogen uppger att hen kommer att arbeta med tre uppdrag hos huvudmannen framgent, utredningar och handledning i personalgruppen samt att säkerställa måluppfyllelse. Vidare framkommer att det inte är bestämt om specialpedagogen framöver ska delta på skolenhetens elevhälsoteamsmöten varannan vecka. I intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att under höstterminen 2020 har rektorn vid behov av specialpedagogisk kompetens, fått viss hjälp av specialpedagog på en av huvudmannens närliggande grundskolor.

Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att elevhälsan har återkommande möten under läsåret. Elevhälsan berättar att

elevhälsoteamet träffas varannan tisdag i två timmar och att under pandemin har mötena varit digitala. Rektorn uppger i intervju att skolenhetens har haft fyra elevkonferenser under läsåret 2020/21 där kurator och studie- och yrkesvägledare deltagit samt specialpedagogen vid ett tillfälle. I intervjuer med representanter från elevhälsan beskriver de att utöver dessa elevkonferenser kan de vid behov bjudas in till de veckovisa möten som lärarna har. Då är det endast den representant som bedöms ha rätt kompetens som bjuds in.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Eftersom elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete vid Fridagymnasiet Mölnlycke inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga huvudmannen Fridaskolorna AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte ser till att det finns tillgång till ett skolbibliotek som stödjer eleverna i deras lärande. Eleverna och lärarna på skolenheten har inte tillgång till ett skolbibliotek med gemensam och ordnad resurs av medier och information som används i undervisningen. Detta är en brist.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska eleverna i gymnasieskolan ha tillgång till ett skolbibliotek (2 kap. 36 § skollagen). Gymnasieskolans läroplan beskriver skolans ansvar för att varje elev kan använda bibliotek och dess resurser samt kan söka sig till både saklitteratur och skönlitteratur som en källa till kunskap. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att eleverna får tillgång till ett skolbibliotek och att skolbiblioteket används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga kompetens (Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar). Enligt förarbetena till skollagen brukar med skolbibliotek vanligen avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (prop. 2009/10:165 s. 284).

Skolinspektionens utredning

Vid Skolinspektionens besök i skolenhetens lokaler framkommer att det inte finns ett skolbibliotek i iordningställt och tillgängligt för eleverna på skolenheten. Rektorn visar vid Skolinspektionens besök ett rum som i framtiden är tilltänkt som skolbibliotek. Vid intervjuer med elever, lärare och rektorn intervjun bekräftas att eleverna inte har tillgång till ett bibliotek på skolenheten. Eleverna beskriver att de fått låna böcker av svenskläraren, men var läraren fått böckerna någonstans vet eleverna inte. Vidare uppger eleverna att de inte besökt något annat bibliotek under läsåret. Några elever berättar att de har haft tillgång till digitala böcker i de olika ämnena förutom i

matematik och psykologi samt att de i engelskan har läst en bok. Någon elev säger att hen inte har ett behov av bibliotek eftersom det mesta som eleven behöver finns tillgängligt via Internet.

Rektorn uppger i intervju att skolenheten tillsammans med en av huvudmannens närliggande grundskolor ska bygga upp ett gemensamt skolbibliotek, dock framkommer inte när detta är planerat att vara genomfört. Rektorn säger vidare att någon personal på skolenheten kommer att få i uppdrag att ansvara för uppbyggnaden av biblioteket samt att fortsatt hålla ordning och administrera skolbiblioteket. En av lärarna berättar i intervju att hen har beställt några skönlitterära böcker utifrån att läraren tycker det är viktigt och vill arbeta med läsning. Vidare beskriver läraren att hen har tagit på sig att börja förbereda inför processen med att bygga upp skolbiblioteket på skolenheten utifrån sitt eget intresse, utan ett specifikt uppdrag från skolledningen, och att det är ett omfattande arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Eftersom eleverna vid Fridagymnasiet Mölnlycke saknar tillgång till skolbibliotek finns skäl att förelägga huvudmannen Fridaskolorna AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

Styrning och utveckling av utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Fridaskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom ekonomiska förutsättningar.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Claes Börjesson, beslutsfattare.

Matilda Hazard har varit föredragande/utredare i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hans Larson medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Fridagymnasiet i Mölnlycke

Fakta om tillsynen och Fridagymnasiet i Mölnlycke

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Fridaskolorna AB under våren 2021. Fridagymnasiet i Mölnlycke besöktes av Skolinspektionen den 31 maj 2021. Den 7-8 juni 2021 genomfördes digitala intervjuer med elever, lärare och elevhälsa samt rektor.

Fridagymnasiet Mölnlycke är en fristående gymnasieskola belägen i Härryda kommun med Fridaskolorna AB som huvudman. Skolenheten har vid tidpunkten för tillsynen 83 elever. Skolenheten anordnar utbildning på Ekonomiprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Teknikprogrammet samt Naturvetenskapsprogrammet. Skolenheten leds av en rektor.

Huvudman för skolenheten är Fridaskolorna AB, med organisationsnummer 556451-5988. Skolinspektionen har i beslut den 23 september 2019 (dnr 2019:977) gett Fridaskolorna AB tillstånd att bedriva nämnda utbildningar vid Fridagymnasiet Mölnlycke. I beslutet den 23 september 2019 godkände Skolinspektionen huvudmannen att bedriva utbildning på de nationella programmen ekonomiprogrammet med inriktningarna juridik samt ekonomi, naturvetenskapsprogrammet med inriktningarna naturvetenskap samt naturvetenskap och samhälle, samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningarna beteendevetenskap samt samhällsvetenskap och teknikprogrammet med inriktningarna samhällsbyggnad och miljö samt teknikvetenskap.